I

(Rezoluții, recomandări și avize)

DECLARAȚII COMUNE

CURTEA DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE

Recomandări în atenția instanțelor naționale, referitoare la efectuarea trimiterilor preliminare

(2019/C 380/01)

Prezentele recomandări, redactate în atenția instanțelor statelor membre ale Uniunii, reflectă dispozițiile titlului III din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție ([1]). Ele amintesc caracteristicile esențiale ale procedurii preliminare și elementele de care instanțele naționale trebuie să țină seama înainte de a efectua o sesizare a Curții, furnizându-le totodată acestora din urmă indicații practice cu privire la forma și la conținutul cererilor de decizie preliminară. Astfel, întrucât aceste cereri au vocația să fie notificate, după traducere, tuturor persoanelor interesate prevăzute la articolul 23 din Protocolul privind Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, iar deciziile Curții prin care se finalizează judecata au în principiu vocația să fie publicate în toate limbile oficiale ale Uniunii Europene, o mare atenție trebuie să fie acordată prezentării cererilor de decizie preliminară și în special protecției datelor cu caracter personal pe care le conțin.

([1]) JO L 265, 29.9.2012, p. 1.

Cuprins

	Puncte
Introducere	1-2
I. Dispoziții aplicabile tuturor cererilor de decizie preliminară	3-32
Autorul cererii de decizie preliminară	3-7
Obiectul și întinderea cererii de decizie preliminară	8-11
Momentul adecvat pentru efectuarea unei trimiteri preliminare	12-13
Forma și cuprinsul cererii de decizie preliminară	14-20
Protecția datelor cu caracter personal și anonimizarea cererii de decizie preliminară	21-22
Transmiterea către Curte a cererii de decizie preliminară și a dosarului de procedură națională	23-24
Interacțiunile dintre trimiterea preliminară și procedura națională	25-27
Cheltuielile de judecată și asistența judiciară	28-29
Derularea procedurii în fața Curții și măsurile luate ca urmare a deciziei sale de către instanța de trimitere	30-32
II. Dispoziții aplicabile cererilor de decizie preliminară care necesită o celeritate particulară	33-41
Condițiile de aplicare a procedurii accelerate și a procedurii de urgență	34-36
Cererea de aplicare a procedurii accelerate sau a procedurii de urgență	37-39
Corespondența dintre Curte, instanța de trimitere și părțile din litigiul principal	40-41
Anexă – Elementele esențiale ale unei cereri de decizie preliminară	

Introducere

1. Prevăzută la articolul 19 alineatul (3) litera (b) din Tratatul privind Uniunea Europeană (denumit în continuare „TUE”) și la articolul 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (denumit în continuare „TFUE”), trimiterea preliminară reprezintă un mecanism fundamental al dreptului Uniunii Europene. Acest mecanism urmărește să garanteze interpretarea și aplicarea uniforme a acestui drept în cadrul Uniunii, conferind instanțelor din statele membre un instrument care le permite să sesizeze Curtea de Justiție a Uniunii Europene (denumită în continuare „Curtea”), cu titlu preliminar, cu întrebări referitoare la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unor acte adoptate de instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii.

2. Procedura preliminară se bazează pe o colaborare strânsă între Curte și instanțele statelor membre. Pentru a asigura deplina eficacitate a acestei proceduri, este necesar să se evoce caracteristicile esențiale ale acesteia și să se aducă unele precizări care urmăresc să clarifice dispozițiile Regulamentului de procedură în ceea ce privește în special autorul, obiectul și întinderea cererii de decizie preliminară, precum și forma și cuprinsul unei asemenea cereri. Aceste precizări, care sunt aplicabile tuturor cererilor de decizie preliminară (I), sunt completate cu dispoziții privind cererile de decizie preliminară care necesită o celeritate particulară (II) și cu o anexă care recapitulează în mod sintetic toate elementele care trebuie să figureze într-o cerere de decizie preliminară.

I. DISPOZIȚII APLICABILE TUTUROR CERERILOR DE DECIZIE PRELIMINARĂ

Autorul cererii de decizie preliminară

3. Competența Curții de a se pronunța cu titlu preliminar cu privire la interpretarea sau la validitatea dreptului Uniunii se exercită la inițiativa exclusivă a instanțelor naționale, indiferent de împrejurarea dacă părțile din litigiul principal și-au exprimat sau nu dorința cu privire la o sesizare a Curții. Astfel, întrucât este chemată să își asume răspunderea pentru hotărârea judecătorească ce urmează a fi pronunțată, instanța națională sesizată cu soluționarea unui litigiu – și numai ea – este cea care are competența să aprecieze, luând în considerare particularitățile fiecărei cauze, atât necesitatea unei cereri de decizie preliminară pentru a fi în măsură să pronunțe propria decizie, cât și pertinența întrebărilor pe care le adresează Curții.

4. Calitatea de instanță este interpretată de Curte ca o noțiune autonomă a dreptului Uniunii. Curtea ține seama în această privință de un ansamblu de factori precum originea legală a organului care a sesizat-o, caracterul său permanent, caracterul obligatoriu al competenței sale, caracterul contradictoriu al procedurii, aplicarea de către acel organ a normelor de drept, precum și independența sa.

5. Instanțele statelor membre pot sesiza Curtea cu o întrebare referitoare la interpretarea sau la validitatea dreptului Uniunii în cazul în care apreciază că o decizie a Curții în această privință le este necesară pentru a pronunța o hotărâre (a se vedea articolul 267 al doilea paragraf TFUE). O trimitere preliminară se poate dovedi deosebit de utilă în special atunci când se ridică în fața instanței naționale o nouă chestiune de interpretare care prezintă un interes general pentru aplicarea uniformă a dreptului Uniunii sau atunci când jurisprudența existentă nu pare să furnizeze clarificarea necesară într-un cadru juridic sau factual inedit.

6. În cazul în care o asemenea chestiune se invocă într-o cauză pendinte în fața unei instanțe ale cărei decizii nu sunt supuse vreunei căi de atac în dreptul intern, acea instanță este însă obligată să sesizeze Curtea cu o cerere de decizie preliminară (a se vedea articolul 267 al treilea paragraf TFUE), cu excepția cazului în care există deja o jurisprudență consacrată în materia respectivă sau a cazului în care maniera corectă de interpretare a normei de drept în discuție nu lasă loc niciunei îndoieli rezonabile.

7. Pe de altă parte, decurge dintr-o jurisprudență constantă că, deși instanțele naționale au posibilitatea de a respinge motivele de nevaliditate invocate în fața lor împotriva unui act al unei instituții, al unui organ, al unui oficiu sau al unei agenții a Uniunii, posibilitatea de a declara un asemenea act ca nefiind valid este, în schimb, de competența exclusivă a Curții. Atunci când are îndoieli cu privire la validitatea unui astfel de act, o instanță a unui stat membru trebuie, așadar, să se adreseze Curții, indicând motivele pentru care are asemenea îndoieli.

Obiectul și întinderea cererii de decizie preliminară

8. Cererea de decizie preliminară trebuie să se refere la interpretarea sau la validitatea dreptului Uniunii, iar nu la interpretarea normelor dreptului național sau la aspecte de fapt invocate în cadrul litigiului principal.

9. *Curtea nu se poate pronunța asupra cererii de decizie preliminară decât dacă dreptul Uniunii este aplicabil cauzei principale.* În această privință, este indispensabil ca instanța de trimitere să expună toate elementele pertinente de fapt și de drept care o determină să considere că dispozițiile dreptului Uniunii sunt susceptibile să se aplice în speță.

10. În ceea ce privește trimiterile preliminare care se referă la interpretarea Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, este important să se amintească faptul că, în temeiul articolului 51 alineatul (1) din aceasta, dispozițiile cartei se adresează statelor membre numai în cazul în care acestea pun în aplicare dreptul Uniunii. Deși ipotezele unei asemenea puneri în aplicare pot fi diverse, este totuși necesar ca din cererea de decizie preliminară să reiasă, în mod clar și neechivoc, că o altă normă de drept al Uniunii decât carta este aplicabilă cauzei principale. Întrucât Curtea nu este competentă să se pronunțe asupra unei cereri de decizie preliminară atunci când o situație juridică nu intră în domeniul de aplicare al dreptului Uniunii, *dispozițiile cartei* eventual invocate de instanța de trimitere *nu pot constitui prin ele însele temeiul acestei competențe*.

11. În sfârșit, deși, pentru a-și pronunța decizia, Curtea ia în mod necesar în considerare cadrul juridic și factual din litigiul principal, astfel cum a fost definit de instanța de trimitere în cererea sa de decizie preliminară, aceasta nu aplică ea însăși dreptul Uniunii în acest litigiu. Atunci când se pronunță asupra interpretării sau a validității dreptului Uniunii, Curtea încearcă să ofere un răspuns util pentru soluționarea litigiului principal, însă instanța de trimitere este cea căreia îi revine sarcina de a deduce consecințele concrete din răspunsul Curții, înlăturând, dacă este cazul, aplicarea normei naționale considerate incompatibilă cu dreptul Uniunii.

Momentul adecvat pentru efectuarea unei trimiteri preliminare

12. O instanță națională poate adresa Curții o cerere de decizie preliminară de îndată ce constată că, pentru a soluționa cauza cu care a fost învestită, este necesară o decizie asupra interpretării sau a validității dreptului Uniunii. Instanța națională este astfel cea mai în măsură să aprecieze în ce etapă a procedurii naționale se impune adresarea respectivei cereri.

13. Cu toate acestea, având în vedere că această cerere va servi drept temei pentru procedura care se va desfășura în fața Curții și că aceasta din urmă trebuie să poată să dispună de toate elementele care să îi permită atât să își verifice competența de a răspunde la întrebările adresate, cât și să dea, atunci când este competentă, un răspuns util la aceste întrebări, este necesar ca decizia de a efectua o trimitere preliminară să fie luată într-o etapă a procedurii în care instanța de trimitere este în măsură *să definească cu suficientă precizie cadrul juridic și factual al cauzei principale, precum și problemele juridice pe care aceasta le ridică*. În interesul unei bune administrări a justiției, poate fi de asemenea indicat ca trimiterea să fie efectuată în urma unei dezbateri în contradictoriu.

Forma și cuprinsul cererii de decizie preliminară

14. Cererea de decizie preliminară poate să îmbrace orice formă admisă de dreptul național, însă trebuie avut în vedere că această cerere servește drept temei pentru procedura în fața Curții și că ea este notificată tuturor persoanelor interesate prevăzute la articolul 23 din Protocolul privind Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene (denumit în continuare „Statutul”) și în special tuturor statelor membre pentru a obține eventualele observații ale acestora. Necesitatea, corelativă, de a traduce cererea de decizie preliminară în toate limbile oficiale ale Uniunii Europene impune, prin urmare, instanței de trimitere o redactare simplă, clară și precisă, evitând detaliile inutile. Astfel cum experiența o demonstrează, aproximativ 10 pagini sunt deseori suficiente pentru a expune în mod adecvat cadrul juridic și factual al unei cereri de decizie preliminară, precum și motivele sesizării Curții.

15. Cuprinsul oricărei cereri de decizie preliminară este stabilit la articolul 94 din Regulamentul de procedură al Curții și este recapitulat în mod sintetic în anexa la prezentul document. Pe lângă textul întrebărilor adresate Curții cu titlu preliminar, *cererea de decizie preliminară trebuie să cuprindă*:

— o expunere sumară a obiectului litigiului principal, precum și a faptelor pertinente, astfel cum au fost constatate de instanța de trimitere, sau cel puțin o expunere a circumstanțelor factuale pe care se întemeiază întrebările preliminare;

— conținutul dispozițiilor naționale aplicabile în speță și, dacă este cazul, jurisprudența națională pertinentă, precum și

— expunerea motivelor care au determinat instanța de trimitere să aibă îndoieli cu privire la interpretarea sau la validitatea anumitor dispoziții ale dreptului Uniunii, precum și legătura pe care instanța de trimitere o stabilește între aceste dispoziții și legislația națională aplicabilă litigiului principal.

În absența unuia sau a mai multe dintre elementele care precedă, Curtea poate fi pusă în situația, în special în temeiul articolului 53 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, de a se declara necompetentă să se pronunțe asupra întrebărilor adresate cu titlu preliminar sau de a respinge cererea de decizie preliminară ca inadmisibilă.

16. În cererea sa de decizie preliminară, instanța de trimitere trebuie să furnizeze *referințele precise ale dispozițiilor naționale aplicabile faptelor din litigiul principal, precum și ale dispozițiilor de drept al Uniunii* a căror interpretare este solicitată sau a căror validitate este pusă în discuție. În măsura posibilului, aceste referințe cuprind atât menționarea titlului exact și a datei de adoptare a actelor în care sunt prevăzute dispozițiile în cauză, cât și referințele de publicare a acestor acte. Atunci când face referire la jurisprudență, instanța de trimitere este, în plus, invitată să menționeze numărul ECLI („European Case Law Identifier”) al deciziei în cauză.

17. Dacă apreciază necesar pentru înțelegerea cauzei, instanța de trimitere poate menționa în mod succint *principalele argumente ale părților din litigiul principal*. Este util să se amintească în acest context că numai cererea de decizie preliminară este tradusă, nu și eventualele anexe la această cerere.

18. Instanța de trimitere poate de asemenea să își expună succint *punctul de vedere cu privire la răspunsul care ar trebui să fie dat la întrebările adresate cu titlu preliminar*. O astfel de expunere se dovedește utilă pentru Curte în special în cazul în care este chemată să se pronunțe asupra cererii în cadrul unei proceduri accelerate sau al unei proceduri de urgență.

19. În sfârșit, *întrebările adresate* Curții cu titlu preliminar trebuie să figureze *într-o parte distinctă și în mod clar individualizată a deciziei de trimitere*, preferabil la începutul sau la sfârșitul acesteia. Ele trebuie să fie comprehensibile prin ele însele, fără să fie necesară raportarea la expunerea de motive a cererii.

20. Pentru a facilita lectura acesteia, este esențial ca cererea de decizie preliminară să parvină Curții dactilografiată și ca paginile și paragrafele deciziei de trimitere să fie numerotate. Cererile de decizie preliminară manuscrise nu sunt examinate de Curte.

Protecția datelor cu caracter personal și anonimizarea cererii de decizie preliminară

21. Pentru a asigura o protecție optimă a datelor cu caracter personal în cadrul examinării cauzei de către Curte, al notificării cererii de decizie preliminară persoanelor interesate prevăzute la articolul 23 din Statut și al difuzării ulterioare, în toate limbile oficiale ale Uniunii, a deciziei prin care se finalizează judecata, *instanța de trimitere* – singura care dispune de o cunoaștere integrală a dosarului supus Curții – *este invitată să procedeze la anonimizarea cauzei prin înlocuirea, de exemplu prin inițiale sau printr-o combinație de litere, a numelui persoanelor fizice* menționate în cerere *și prin ocultarea elementelor care ar putea permite identificarea acestor persoane*. Ca urmare a utilizării crescânde a noilor tehnologii ale informației și în special a recurgerii la motoarele de căutare, o anonimizare efectuată după notificarea cererii de decizie preliminară persoanelor interesate prevăzute la articolul 23 din Statut și publicarea în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* a comunicării referitoare la cauza vizată este astfel susceptibilă să fie mai puțin eficace.

22. În cazul în care instanța de trimitere dispune de o versiune nominativă a cererii de decizie preliminară, care conține numele și coordonatele complete ale părților din litigiul principal, și de o versiune anonimizată a respectivei cereri, ea este invitată să transmită Curții cele două versiuni pentru a facilita examinarea cauzei de către aceasta din urmă.

Transmiterea către Curte a cererii de decizie preliminară și a dosarului de procedură națională

23. Cererea de decizie preliminară trebuie să fie datată și semnată, apoi transmisă grefei Curții, pe cale electronică sau prin poștă (Grefa Curții de Justiție, Rue du Fort Niedergrünewald, L-2925 Luxemburg). Pentru motive legate în special de necesitatea de a asigura o examinare rapidă a cauzei și o comunicare optimă cu instanța care o sesizează, Curtea recomandă utilizarea de către aceasta din urmă a aplicației e-Curia. Modalitățile de acces la această aplicație, care permit depunerea și notificarea de acte de procedură pe cale electronică, precum și condițiile de utilizare a acestei aplicații pot fi consultate pe site-ul internet al instituției (https://curia.europa.eu/jcms/jcms/P_78957/ro/). Pentru a facilita examinarea cererilor de decizie preliminară de către Curte și în special traducerea lor în toate limbile oficiale ale Uniunii Europene, instanțele naționale sunt invitate ca, în afară de trimiterea versiunii originale a cererii de decizie preliminară prin e-Curia, să transmită o versiune editabilă (program de prelucrare a textului precum „Word", „OpenOffice" sau „LibreOffice") a acestei cereri la adresa următoare: DDP-GreffeCour@curia.europa.eu

24. Cererea de decizie preliminară trebuie să parvină grefei împreună cu toate înscrisurile pertinente și utile pentru examinarea cauzei de către Curte, în special coordonatele precise ale părților din litigiul principal și ale eventualilor lor reprezentanți, precum și dosarul cauzei principale sau o copie a acestuia. Acest dosar (sau copia lui) – care poate fi transmis pe cale electronică sau prin poștă – va fi păstrat la grefă pe toată durata procedurii în fața Curții, unde, sub rezerva unor indicații contrare ale instanței de trimitere, va putea fi consultat de persoanele interesate prevăzute la articolul 23 din Statut.

Interacțiunile dintre trimiterea preliminară și procedura națională

25. Deși instanța națională rămâne competentă în ceea ce privește luarea de măsuri asigurătorii, mai ales în cadrul unei trimiteri în aprecierea validității, depunerea unei cereri de decizie preliminară determină totuși suspendarea procedurii naționale până la momentul la care Curtea se pronunță.

26. Deși Curtea rămâne în principiu sesizată cu o cerere de decizie preliminară atât timp cât aceasta nu a fost retrasă de instanța de trimitere, trebuie totuși avut în vedere rolul pe care Curtea îl are în cadrul procedurii preliminare, și anume acela de a contribui la administrarea efectivă a justiției în statele membre, iar nu de a formula opinii consultative cu privire la chestiuni generale sau ipotetice. Întrucât procedura preliminară presupune ca un litigiu să fie în mod efectiv pendinte în fața instanței de trimitere, aceasta are datoria de a avertiza Curtea cu privire la orice incident procedural susceptibil să aibă o incidență asupra propriei sesizări și în special cu privire la orice desistare sau soluționare pe cale amiabilă a litigiului principal, precum și cu privire la orice alt incident care conduce la stingerea procesului. Instanța de trimitere trebuie să informeze de asemenea Curtea cu privire la eventuala adoptare a unei decizii date într-o cale de atac formulată împotriva deciziei de trimitere și la consecințele pe care aceasta le are asupra cererii de decizie preliminară. În vederea bunei desfășurări a procedurii preliminare în fața Curții și în special pentru a evita situația în care Curtea consacră timp și resurse unei cauze susceptibile să fie retrasă sau să rămână fără obiect, este necesar ca astfel de informații să fie comunicate Curții cât mai curând posibil.

27. În plus, se atrage atenția instanțelor naționale asupra faptului că retragerea unei cereri de decizie preliminară poate avea incidență asupra gestionării unor cauze similare de către instanța de trimitere. Atunci când soluționarea mai multor cauze pendinte în fața acesteia din urmă depinde de răspunsul pe care Curtea îl va da la întrebările adresate de instanța de trimitere, este indicat ca ea să conexeze acele cauze înainte de a adresa Curții cererea sa de decizie preliminară pentru a-i permite acesteia să răspundă la întrebările adresate în pofida unei eventuale retrageri a uneia sau a mai multe cauze.

Cheltuielile de judecată și asistența judiciară

28. Procedura preliminară în fața Curții este gratuită, iar Curtea nu se pronunță asupra cheltuielilor de judecată ale părților din litigiul pendinte în fața instanței de trimitere. Sarcina de a se pronunța asupra acestui aspect revine acestei din urmă instanțe.

29. În cazul în care o parte din litigiul principal nu dispune de resurse suficiente, Curtea poate acorda acesteia din urmă asistență judiciară pentru acoperirea cheltuielilor, în special a celor de reprezentare, efectuate de ea în fața Curții. Această asistență nu va putea fi însă acordată decât în ipoteza în care partea în cauză nu beneficiază deja de asistență judiciară pe plan național sau în măsura în care asistența menționată nu acoperă – sau acoperă numai parțial – cheltuielile efectuate în fața Curții. Această parte este invitată în orice caz să transmită Curții toate informațiile și înscrisurile justificative care permit aprecierea stării sale materiale reale.

Desfășurarea procedurii în fața Curții și măsurile luate ca urmare a deciziei sale de către instanța de trimitere

30. Pe toată durata procedurii, grefa Curții păstrează legătura cu instanța de trimitere, căreia îi comunică o copie a tuturor actelor de procedură, precum și, dacă este cazul, cererile de precizări sau de lămuriri considerate necesare pentru a se răspunde în mod util la întrebările adresate de această instanță.

31. La finalul procedurii, care cuprinde, în principiu, o fază scrisă și o fază orală, Curtea se pronunță prin hotărâre asupra întrebărilor adresate de instanța de trimitere. Cu toate acestea, în anumite ipoteze, Curtea poate fi determinată să se pronunțe asupra acestor întrebări fără parcurgerea unei faze orale sau chiar fără a solicita observațiile scrise ale persoanelor interesate prevăzute la articolul 23 din Statut. Această situație se regăsește, printre altele, atunci când întrebarea formulată cu titlu preliminar este identică cu o întrebare asupra căreia Curtea s-a pronunțat deja, atunci când răspunsul la o astfel de întrebare poate fi în mod clar dedus din jurisprudență sau nu lasă loc niciunei îndoieli rezonabile. În astfel de ipoteze, Curtea, în temeiul articolului 99 din Regulamentul său de procedură, se va pronunța rapid asupra întrebării formulate printr-o ordonanță motivată care are același domeniu și aceeași forță obligatorie ca o hotărâre.

32. După pronunțarea hotărârii sau semnarea ordonanței prin care se finalizează judecata, grefa transmite decizia Curții instanței de trimitere, care este rugată să informeze Curtea cu privire la măsurile pe care le va lua ca urmare a acestei decizii în cauza principală. Decizia finală a instanței de trimitere trebuie transmisă, cu o mențiune explicită a numărului cauzei din fața Curții, la următoarea adresă: Follow-up-DDP@curia.europa.eu

II. **DISPOZIȚII APLICABILE CERERILOR DE DECIZIE PRELIMINARĂ CARE NECESITĂ O CELERITATE PARTICULARĂ**

33. În condițiile prevăzute la articolul 23a din Statut, precum și la articolele 105-114 din Regulamentul de procedură, o trimitere preliminară poate, în anumite împrejurări, să fie judecată potrivit procedurii accelerate sau potrivit procedurii de urgență. Aplicarea acestor proceduri este decisă de Curte pe baza prezentării de către instanța de trimitere a unei cereri distincte, corespunzător motivate, care stabilește împrejurările, de drept ori de fapt, care justifică aplicarea acestei sau a acestor proceduri sau, cu titlu excepțional, din oficiu, atunci când natura sau împrejurările proprii cauzei par să impună o asemenea măsură.

Condițiile de aplicare a procedurii accelerate și a procedurii de urgență

34. Potrivit articolului 105 din Regulamentul de procedură, o trimitere preliminară poate fi judecată potrivit *procedurii accelerate*, care derogă de la prevederile regulamentului menționat, în cazul în care natura cauzei impune examinarea acesteia în termen scurt. Întrucât această procedură impune constrângeri importante tuturor actorilor din procedură, în special ansamblului statelor membre, chemați să depună observații, scrise sau orale, în termene mult mai scurte decât termenele obișnuite, aplicarea sa nu trebuie să fie solicitată decât în cazul în care împrejurări speciale demonstrează o situație de urgență care justifică pronunțarea rapidă de către Curte asupra întrebărilor adresate. Această situație se poate regăsi, printre altele, în cazul unor riscuri ridicate și iminente pentru sănătatea publică sau mediu, care pot fi prevenite printr-o decizie rapidă a Curții, sau atunci când împrejurări speciale impun înlăturarea în cel mai scurt timp a unor incertitudini care afectează chestiuni fundamentale de drept constituțional național și de drept al Uniunii. În schimb, potrivit unei jurisprudențe constante, numărul important de persoane sau de situații juridice potențial vizate de decizia care trebuie să fie dată de instanța de trimitere după ce a sesizat Curtea cu titlu preliminar, existența unor mize economice importante sau obligația instanței de trimitere de a se pronunța rapid nu constituie în sine împrejurări excepționale susceptibile să justifice recurgerea la procedura accelerată.

35. Această constatare se impune cu atât mai mult în ceea ce privește *procedura preliminară de urgență*, prevăzută la articolul 107 din Regulamentul de procedură. Această procedură, care nu se aplică decât în domeniile reglementate de titlul V din partea a treia din TFUE, referitor la spațiul de libertate, securitate și justiție, presupune astfel constrângeri chiar și mai importante pentru actorii vizați, întrucât limitează numărul părților autorizate să depună observații scrise și permite, în cazuri de extremă urgență, să se omită complet faza scrisă a procedurii în fața Curții. Prin urmare, aplicarea acestei proceduri nu trebuie să fie solicitată decât în împrejurări în care este absolut necesară pronunțarea foarte rapidă de către Curte asupra întrebărilor adresate de instanța de trimitere.

36. Fără a fi posibil să se enumere aici în mod exhaustiv asemenea împrejurări, mai ales din cauza caracterului variat și evolutiv al normelor dreptului Uniunii care reglementează spațiul de libertate, securitate și justiție, o instanță națională poate, de exemplu, să ia în considerare prezentarea unei cereri de aplicare a procedurii preliminare de urgență în cazul, prevăzut la articolul 267 al patrulea paragraf TFUE, al unei persoane deținute sau private de libertate, atunci când răspunsul la întrebarea adresată este determinant pentru aprecierea situației juridice a acelei persoane, sau cu ocazia unui litigiu privind autoritatea părintească ori stabilirea domiciliului copiilor de vârstă mică, în special atât timp cât soluționarea litigiului principal depinde de răspunsul la întrebarea preliminară, iar recurgerea la procedura obișnuită este susceptibilă să dăuneze serios, chiar iremediabil, relației dintre un copil și (unul dintre) părinții săi sau dezvoltării, precum și integrării sale în mediul său familial și social. În schimb, simple interese economice, indiferent cât de importante și de legitime ar fi acestea, incertitudinea juridică ce afectează situația părților din cauza principală sau a altor părți din litigii similare, numărul important de persoane sau de situații juridice potențial vizate de decizia pe care instanța de trimitere trebuie să o dea după ce a sesizat Curtea cu titlu preliminar ori numărul important de cauze susceptibile să fie vizate de decizia Curții nu constituie în sine împrejurări susceptibile să justifice aplicarea procedurii preliminare de urgență.

Cererea de aplicare a procedurii accelerate sau a procedurii de urgență

37. Pentru a permite Curții să decidă rapid dacă se impune aplicarea procedurii accelerate sau a procedurii preliminare de urgență, cererea trebuie *să expună cu exactitate împrejurările de drept și de fapt care demonstrează urgența* și în special riscurile care pot apărea în cazul în care trimiterea este judecată potrivit procedurii obișnuite. În măsura în care este posibil, instanța de trimitere trebuie de asemenea să indice în mod succint punctul său de vedere cu privire la răspunsul care ar trebui dat la întrebările adresate. O asemenea precizare facilitează astfel adoptarea unei poziții de către părțile din litigiul principal și de către celelalte persoane interesate care participă la procedură și, prin urmare, contribuie la celeritatea procedurii.

38. Cererea de aplicare a procedurii accelerate sau a procedurii de urgență trebuie în orice caz să fie prezentată într-o formă lipsită de ambiguitate, care să permită grefei să constate imediat că dosarul impune o examinare specifică. În acest scop, instanța de trimitere este invitată să precizeze care dintre cele două proceduri este solicitată în speță și să menționeze în cerere articolul pertinent din Regulamentul de procedură (articolul 105, referitor la procedura accelerată, sau articolul 107, referitor la procedura de urgență). Această mențiune trebuie să fie înscrisă într-un loc care să poată fi identificat în mod clar în decizia sa de trimitere sau într-o scrisoare separată a instanței de trimitere.

39. Referitor la decizia de trimitere însăși, caracterul succint al acesteia este și mai important într-o situație de urgență, întrucât contribuie la celeritatea procedurii.

Corespondența dintre Curte, instanța de trimitere și părțile din litigiul principal

40. Instanța care formulează o cerere de aplicare a procedurii accelerate sau a procedurii de urgență este invitată să transmită această cerere, precum și decizia de trimitere însăși – însoțită de textul acesteia din urmă într-un format editabil (program de prelucrare a textului precum „Word", „OpenOffice" sau „LibreOffice") – prin intermediul aplicației e-Curia sau prin e-mail (DDP-Greffe-Cour@curia.europa.eu).

41. Pentru a facilita comunicările ulterioare ale Curții atât cu instanța de trimitere, cât și cu părțile din litigiul principal, instanța de trimitere este de asemenea invitată să indice adresa sa de e-mail și eventual numărul de fax pe care Curtea va putea să le utilizeze, precum și adresele de e-mail și eventual numerele de fax ale reprezentanților părților din litigiul principal.

ANEXĂ

Elementele esențiale ale unei cereri de decizie preliminară

Prezenta anexă amintește în mod sintetic principalele elemente care trebuie să figureze într-o cerere de decizie preliminară. Aceste elemente sunt urmate de indicarea punctelor din prezentele recomandări în care elementele menționate fac obiectul unor dezvoltări mai ample.

Indiferent dacă este transmisă pe cale electronică sau prin poștă, orice cerere de decizie preliminară trebuie să menționeze:

1. identitatea instanței aflate la originea trimiterii și, dacă este cazul, a camerei sau a completului de judecată competent (a se vedea în această privință punctele 3-7);

2. identitatea precisă a părților din litigiul principal și, dacă este cazul, a persoanelor care le reprezintă în fața instanței de trimitere (în ceea ce privește părțile din litigiul principal, a se vedea totuși punctele 21 și 22 din prezentele recomandări, referitoare la protecția datelor cu caracter personal);

3. obiectul litigiului principal și faptele pertinente (a se vedea punctul 15);

4. dispozițiile pertinente ale dreptului național și ale dreptului Uniunii (a se vedea punctele 15 și 16);

5. motivele care determină instanța de trimitere să aibă îndoieli cu privire la interpretarea sau la validitatea dreptului Uniunii (a se vedea punctele 8-11 și 15-18);

6. întrebările preliminare (a se vedea punctul 19) și, dacă este cazul,

7. necesitatea eventuală a unei examinări specifice a cererii legate, de exemplu, de necesitatea de a prezerva anonimatul unor persoane fizice vizate de litigiu sau de celeritatea particulară cu care cererea trebuie să fie examinată de Curte (a se vedea punctul 33 și următoarele).

Pe plan formal, cererile de decizie preliminară trebuie să fie dactilografiate, datate și semnate și să parvină grefei Curții, de preferință pe cale electronică, însoțite de toate înscrisurile utile și pertinente pentru examinarea cauzei (a se vedea în această privință punctele 20-24 din prezentele recomandări și, în ceea ce privește cererile care necesită o celeritate particulară, punctele 40 și 41).

Modalități de transmitere preconizate de Curte

Pentru a garanta o comunicare optimă cu instanțele care o sesizează cu titlu preliminar, Curtea recomandă utilizarea următoarelor modalități de transmitere:

1. Depunerea cererii de decizie preliminară (sau a altor înscrisuri pertinente legate de această cerere):

   — Originalul semnat al cererii de decizie preliminară (sau al celorlalte înscrisuri legate de această cerere): trimitere efectuată prin aplicația e-Curia. Modalitățile de acces la această aplicație, gratuită și securizată, precum și condițiile de utilizare a acesteia sunt disponibile la următoarea adresă: https://curia.europa.eu/jcms/jcms/P_78957/ro/

   — Versiunea editabilă a cererii de decizie preliminară (sau a celorlalte înscrisuri legate de aceasta): DDP-GreffeCour@curia.europa.eu

2. Trimiterea deciziei finale a instanței de trimitere (anonimizată, atunci când este necesar, în special în vederea unei afișări online), consecutivă deciziei Curții date asupra cererii de decizie preliminară: Follow-up-DDP@curia.europa.eu